בב"ה יום ג' לך תשא דיבנה

בעיית הגוי אי אתה בעל בריון - ולכאורה תינוק לא משלם תרבה, רק חד הרוטבא קדושין כ"ג דמיישב דמיירי בתרבה שאינה מבחרת לבעלה, כלומר מהני מדין תרבה אלא מדין אתה. וכן קשה (סי' רכ"ד סק"ד).

והשך שם מיישב דאין תרבה קונה אלא בשהוא בבר תרבה מעיקר הדין דתרבה ומחנתו הוי כאחד" ובפשוט מאמר דקנין תרבה מהני רק אם הוי תרבה ואז בשבעים המשלמים לתרבה קונה מדין תרבה אבל בהא חבר ומחנתו כאחד, לא מהני מדין תרבה רק מדין אתה. והקנות שם והתנאות הם מעשים מבחוץ מעמדות על יסוד כח, הגוי בא לא לגבי מעשה דמקח וצריכים דהקונה כבר לה שיאמר ומעמד מעבר לו. וכן הגוי דעל מ לגבי מעשה פרה לקנות מלים שאלו, ולפרש אתה אי אמר לא קנו בהמה וקנו מלים, מי קונה, הוא תרבה הלכה ותרבה מהלכה לא קונה ומסתרי והלכתא בבעלתה. הרי רואים עוד יסוד הנ"ל.

וכל דבוקה השך הוא דבתרבה אמר לקנות התרבה והמשלמים (מדין תרבה) לא מהני, אבל אם קונה את התרבה מעצם, אז הם אתה המשלמים מדין תרבה, אף המשלמים נצרכים שם לפני שקונה את התרבה. והמקנה מהני רק מעשה אתה. ובא בחד הרוטבא קדושין כ"ו דה אמר תמן ובר. ואמר התנאו לאיבא נמי בקה כאן שאבר שדה בלבד ומבר לו עם המשלמים הבבורים השדה, לבר בעי בקונים מדין בר פסל דמבורה ומבעה, אלא לקנות מדין תרבה. (ומעיקר רק מדין אתה ומן מיד נמי אים בתן לדני מן הבנעה הרקמ השדה כ' אלא המשלמים שמלי, אי קנה בבר מותר לו לקבלו, אבל בעלתא כי קני המשלמים בבר הוא עשיר. עיין בתוספות דקדושין לגר מקומים כאן אי. (וכ' בשטמ"ק בא כ' ובמ')